

Izhaja vsakih četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nebrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena istu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1 K 50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Velturni št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solški ulici, Nunki ulici, na Josip Verdievem tečališču nasproti mestnemu vrtnu in na Korenjskem bregu (Riva Corna) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Strokovna in stanovska društva.

Govorili smo že večkrat v našem listu o potrebi strokovnih in stanovskih društev ter njihove organizacije. V tem oziru je naša dežela še nerazoroženo polje. Treba bo na tem polju mnogo dela, ako hočemo kdaj vresničiti ideal krščanske organizacije. Strokovna društva vtegnejo postati velike važnosti tudi v političnem oziru, ker bo most, po katerem pridemo do zakonite stanovske organizacije in do stanovskih političnih zastopov.

Dežela, v kateri je strokovna organizacija silno napredovala, je Nemčija. Koristi te organizacije so vsestranske. Kjer cvetejo krščanska strokovna društva, ne moreta nič opraviti ne liberalizem ne socijalna demokracija. Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, ako jim v naslednjih vrstah podamo program, ki so ga vsprejela krščanska strokovna društva iz krščanske rokodelske zveze v Nemčiji o Binkoštih l. 1899.

1. Značaj strokovnih društev.

V strokovno društvo vstopijo lahko vsi delavci jednega in istega obrta, tudi oni, ki niso katoličani, vendar pa mora biti društvo osnovano na krščanski podlagi.

Strokovno društvo ne služi strankarskim namenom, ne sme se pridružiti nikakoli politični stranki. — Strankarsko-političnih vprašanj se ne sme reševati v društvu; razpravlja se pa lahko o prenosnih družabnih redih, ki se dajo doseči po obstoječih postavah.

2. Obseg in notranja ustava strokovnih društev.

Strokovna društva naj se ustanavljajo po možnosti za vsako vrsto obrta posebej in za obrtne okraje, ki tvorijo enotno skupino. Društva jednake vrste naj se med seboj združijo, da tako tem lažje dosegajo svoje namene.

Strokovna društva obstajajo iz več posameznih krajevnih skupin, te krajevne skupine pa volijo sorazmerno s številom

udov svoje zastopnike. Zastopniki krajevnih skupin vsi skupaj tvorijo občni zbor strokovnih društev; na tem občnem zboru volijo predstojnike za posamezna društva.

3. Naloga strokovnih društev.

Strokovno društvo mora skrbeti za dušni in telesni blagor svojih udov. Zelo pa moramo priporočati, da obsega program takega društva poleg najvažnejših obrtnih vprašanj tudi popolnoma določeno stališče glede krščanskih in narodno-gospodarskih načel, kakor na pr. glede delavske plače, časa itd.

Ako niso udje zadostno zavarovani proti boleznim, brezdelnosti, oslabelosti itd. itd., naj društvo za to poskrbi in ustanovi posebne blagajne.

Posebno naj pazi društvo, da se spolnijo obrtno-policijski zakoni in določila glede pravosti, zdravja in življenja delavcev, naj skrbi, da uživajo delavci ono varnost, ki jim je zagotovljena po postavah. Skušaj naj pridobiti za delavce dobrodelnostne ustanove, naprave, delavske odbore, obrtno sodnijo itd.

4. Sredstva, katerih naj se obrtna društva poslužujejo, da dosežejo svoj cilj. Društvo bodi poučeno o mnenju delavcev glede raznih socijalnih in strokovnih vprašanj. — Skrbeti mora za podučna predavanja o socijalnih in strokovnih vprašanjih.

Ustanovi ali pa nabavi naj se strokovno glasilo, katero naj udje dobivajo brezplačno.

Pri proučevanju delavskih razmer naj se tudi nabira natančno podatke in te zabeleži; ti se dajo dobro uporabiti pri pogajanjih z delodajalci, v prošnjah, pritožbah in ulogah, katere se pošiljajo obrtnim nadzorstvom, uradom, trgovski zbornici, državnemu zboru.

Predmet predavanj naj bodo postavbe glede zavarovanja in varnostna določila; vsakega uda naj se pouči dobro, koliko sme v tem oziru po postavi zahtevati. Zasleduje naj se stanje obrti ter stremlje-

prosi dovolj snažno oblečen mož kaj okrogleda; nato se mahoma osukne ter steče nazaj navzgor.

„Kaj pa to?“

„Ne čudi se,“ meni prijatelj, „zgoraj je krčma!“

Na 630 metrov visokem griču so lepi nasadi, spomeniki iz časa tirolskih vojsk; pred vsemi zopet A. Hoferja, pa tudi drugih v boju padlih cesarskih lovcev. Tudi je bil poseben muzej v spomin temu polku. V njem se vidi njih obleka v raznih dobah; tam so predstave in slike tirolskih in drugih bojev, pa tudi oseb, ki so se v njih izkazale in bile za to „križane“ in odlikovane. Med drugim je n. pr. tudi suknja Radeckega, ki jo je nosil pri bitki v Novari 1849, pa razno orožje n. pr. top, s katerim so streljali od tu Tirolci na Francoze, orožje in zastave, vzete bosniško-hercegovskim vstajem; tarča, v katero je streljal ruski car Aleksander I. l. 1822 v Inomostu itd. Slovanskih imen nisem dobil razen teh: Knezič, Martinič, Filipović, Grivičič, Pridalek.

Meščani radi obiskujejo to gorico, ki je nekoliko podobna naši Stari gori, le da je vse lepo urejeno in tudi z gostilno oskrbljeno. Pred muzejem je lopa, odkoder je krasen razgled na mesto in

nje delavcev in obrtnikov v drugih deželah.

Glasilo naj vedno zastopa društvene in njih zahteve, v njem naj se zrcali gibanje in delovanje strokovnih društev. Vodstvo tega lista naj se izroči praktično izobraženemu tovarišu, a okolu lista naj se zbere kolikor mogoče socijalno-politično in narodno-gospodarsko izobraženih sodradnikov.

5. Taktika strokovnih društev.

Podjetnik in delavec imata skupne koristi; oba sta pri delu združena, oba morata varovati pravice dela do primernega plačila nasproti kapitalu in o b a morata varovati zlasti koristi, ki jih daje razprodaja skupno napravljanih izdelkov. Vsak ima pri delu svoj kapital; delavec roke, podjetnik denar; pri podjetjih je oboje potrebno. Oba pa hočeta imeti tudi kolikor mogoče visoke obresti od svojega kapitala. Pri ureditvi teh zahtev naj društvo nastopi s svojim uplivom. Zahteve naj ne bodo previsoke in pretrde, a zastopa naj se jih odločno in energično.

Stavka naj bo sredstvo, katero se uporabi le v skrajni potrebi — ako je zagotovljen dober uspeh.

Rusko-japonska vojska.

Rusi so morali torej prepustiti Mukden Japoncem ter se po desetdnevnih krvavih bojih, ki so zahtevali na tisoče človeških žrtv, umakniti z dosedanjih pozicij ob reki Šaho proti Tielingu. To je sicer žalostna resnica, ali da bi bili Rusi popolnoma poraženi, o tem ni niti govora. Kakor rečeno, izgubili so mnogo tisoč vojakov, a izgubili jih niso samo oni, marveč izgubili so jih ravno toliko, če ne še več, tudi Japonci. Rusom sovražni listi pretiravajo izgube ruskih vojakov na očividni način, dočim o japonskih izgubah večinoma molče. Predno se bodo natančno doznale izgube na obeh straneh, preteklo bode še mnogo časa. Za-

gorovje: Solštajn, Franhit, Brandjah, Hafelekar. Mesto se zove tudi „uradniško“ in včasih piha južni „sirocco“ po njem; no, lepo pa je. Vendar človeka žali i ta pogled, če se spomni naše zgodovine. Tudi po teh krajih je bival nekdanj Slovan, in tako tudi dalje mimo Hala po abenski dolini. Enako po Solnograškem, Zgoranjem in Spodnjem Avstrijskem. To nam dokazujejo slovanska imena, skrita pod sedanjimi nemškimi imeni. Tam ob Erlavi je bil Predel (Breth); dalje so še kraji, kjer je stal Holmece, Breznik, Brnica, Hrastno, Golnik, Jesenica itd. Prav veselilo me je, ko mi je bil pisal svoječasno pok. Majorč iz „Gaminga“ na Spodnjem Avstrijskem ter ga krstil pošteno „Kamnik“. Kam je vse to prišlo!...

V mestu sva videla lepo, slikovito narodno nošo, četudi le pri posamični osebi. Ondi je pripovedoval gospod iz listomerijske škofije, kako velika suša je pri njih, pa tudi, da več tisoč ljudi nima cerkve. Suša na polju, suša v srcu! Kako že pravi Hagej — na kratko rečeno — Jedli ste, pili, oblekli se — zastoj — in kdor je kaj zaslužil, je deval v strgano vrečo. Zakaj? Ker vsak le v svojo hišo hiti in je moja hiša prazna!

Blizu gostišča je Milerjeva zaloga podob in podobice, ki so dovolj čedne za

lostne so vesti, ki dohajajo z bojišča, a o popolnem porazu Rusov se vendarle ne more govoriti. To dokazuje tudi pisava japonskih listov. Tako piše na priliko Reuterjev biro med drugim tudi to-le: Rusko umaknenje od reke Šaho je bilo fino izvedena operacija. Rusi so sedaj severno od reke Hunho, dočim jim od Reke Šaho sledi japonska armada. Gorska veriga severno od Šaho je nudila Rusom popolno pokritje; za tem gorovjem so se zamogli Rusi umikati. Vsi topovi in vsi vozovi za strelivo ruske leve armade so bili rešeni; Japonci so ujeli le nekoliko Rusov. „Daily Caron“ sodi o položaju nastopno: Dospelo brzojavke kažejo, da so Japonci sicer zmagali, da pa niso Rusi doživeli nikake katastrofe. Zmaga pri Mukdenu je sijajna, toda nepopolna. Kuropatkin je morda izgubil tretjino, morda dve petini svoje armade, toda ni izgubil vse armade, dočim se je rusko levo krilo ves teden na umikanju bojevalo ter se zamoglo tudi umakniti z vsemi topovi in zalogami. Zdi se, da se je tudi rusko desno krilo umaknilo v polnem redu. —

**

General Kuropatkin je dne 11. t. m. brzojavil: Za časa bojev, ki so več dni neprestano trajali, so znašale naše izgube 50.000 mož ranjenih. Umikanje iz Mukdena je bilo zelo težavno; zadnje čete so se v polnem redu umaknile ter se ustavile na pozicijah, ki so bile že prej določene. Gibanje trenja je bilo težavno, to pa valed kanonade Japoncev, ki je bila obrnjena proti mandžurski cesti. Mi nismo marširali po cestah, ampak po poljih. Ker je na ozemlju med Tielinom in Mukdenom mnoge rek s strmimi bregovi, so se morali vozovi ustavljati ter so se zamogli le počasi naprej pomikati. Sovražnik je bil dobil znatna ojačenja. Iz pregledovanja mrličev in iz izjav ujetnikov je razvidno, da se je bitka udeležila armada Nogijeva in razun te tudi nove divizije. Z ozirom na kratko od-

učence; ali boljše utegnejo biti one Leonovega društva na Dunaju. Seve, nekateri so zoper taka priznanja in odlikovanja v šoli. Ti „idealisti“ menijo, naj mali otrok stori dobro zaradi stvari same, dočim obešajo „velikim otrokom“ križce in redove. Narobe svet!

10. Proti domu.

Zapeta sva pohajala po inomoškem kolodvoru ter se radovala, da nisva dohtarja, zamišljena v 9. koló! Uprav one dni so bili ukradli nekemu doktorju onde nekaj sto frankov.

Pot čez Brener je naju zanimala; prvič, ker je ta podoben našemu Predelu; dalje, ker so bili nekoč tudi po vipski dolini ob Zili Slovenci naseljeni. Tu je najvišji prehod čez glavno alpsko pogorje. Čez Brener so imeli že Rimci cesto, l. 1867 pa je bila odprta železnica, ki ima 27 predorov in 60 večjih in mnogo manjših mostov.

Vipska dolina je ozka; na desni se vidi brenerska cesta, štabajska dolina in hrib Serles (2719 metrov). Najdaljši predor je mitalski, 872 metrov. V Matreju se ponujali vodo po 2 kr. kozarec, dočim je bilo videti globoko doli Zilo, ali vzela sva rajši jagode. (Dalje prilo.)

LISTEK.

Spomini s pota.

(Dalje.)

Zlata strešica iz l. 1425 je stala bajé 30.000, pozneje je bila zopet popravljen; ali že spet je oguljena tu in tam. Knežji grad pa ni podoben palači. Nasproti je požarni stolp z lepim razgledom. Na grad Ambrus nista šla, ker so odnesli večino znamenitosti na Dunaj, četudi jih je še ostalo tam.

Na cesti Marije Terezije je Anin stolp (steber) v spomin, da so odšli Bavarci in Francozi s Tirolskega, proti jugu pa slavolok v spomin slovesnega uhoda cesarice Marije Terezije in so-proga Františka I. (1765).

V predmestju Viltén, rimska Veldidena, kjer so pozneje namestili laško vseučilišče, pa spet razbili, sva posetila romarsko cerkev D. M., kjer je oltar pod 4 stolpi in seve polno spominkov. Nasproti pa je cerkev in samostan Premonstratencev (od doline Premonstrat na Francoskem) ali Norbertinov z belkasto obleko. Cerkev ste v baroknem slogu, ki mi ne ugaja (kot n. pr. tudi ne more ugajati pametnemu človeku sedanjí secesijonizem). Pod izelskim gričem za-

daljenost Japonske in na lahko dovažanje po morju, je japonska armada ostala vedno v polni moči. Poleg tega imajo Japonci izvežbane vohune ter poznajo tako vedno vse pozicije naše armade. — Druga brzjavka generala Kuropatkina od 12. t. m. poroča: Po poročilih poveljnika zadnjih čet se je konstatovalo, da se nabaja sovražnik, močan poldrugo divizijo, v razdalji strela s topom, vendar nam ni dospel nikakoli poročilo o resnih bojih. Po poročilih poveljnikov zadnjih čet druge armade je imel drugi sibirski polk strelcev težke boje; marširal je ob ognju sovražnika, ki je prodiral od zapada, obenem ga je sovražnik tudi od vzhoda obstreljeval. Polkovniku Lölchu se je posrečilo od polka rešiti 3 častnike in 150 vojakov z zastavo polka in z eno baterijo. Ta polk je zgubil v boju dne 6. t. m. nad 1000 mož. Od polka Dorpad 25. divizije je ostalo le 619 mož in 2 častnika.

General Kuropatkin je v torek brzjavil: O kakem boju ni došlo nobenega poročila. Čete so razvrščene v redu. Sovražnik rekonoscira.

General Kuropatkin je brzjavil dne 12. t. m.: Dne 10. t. m. je padel general baron Mayendorf s konja ter si zlomil nogo. Odvedli so ga v Harbin. Po mnenju zdravnikov utegne kmalo zopet ozdraviti.

V torek je dospel poročilo v Tokio generala Oyame, ki javlja: V smeri Henkonga je dne 11. t. m. en oddelek naših čet zasedel Jongbau, 18 milj vzhodno od Fašuna, potem ko je pregnal od tam sovražnika. Ob reki Šaho so naše čete na raznih točkah pregnale še ostale sovražne čete. V goratih krajih vzhodno od Tielinga se je podalo znatno število ruskih častnikov in vojakov.

Ruske čete se bližajo pozicijam pri Tienlingu. Japonci prodirajo severno od Mukdena v oddelkih.

Renterjev dopisnik v Kurokijevem glavnem taborišču poroča preko Fušuna: Vidi se, kakor da bi Kuropatkin zadrževal Japonce ob železnici proč od sebe. Rusko umikanje se še precej ugodno vrši, holmi so za Ruse obramba, za katero varno korakajo. Vsi Rusi so še severno od Hunho. Kuropatkin bo z glavno armado skoro gotovo ušel obkoljenju, rešil je tudi večino topov, vendar se je Japoncem posrečilo ujeti nekaj Rusov. Vse japonske čete so šle preko Hunha za Rusi. V soboto so japonske čete 10 milj vzhodno od Mukdena prodrle skozi ruske čete in jih razložile v dva dela. En del prodira severno-vzhodno od Fušuna, na jugu pa se vzdržujejo Rusi nedaleč od tira železnice. Edina pot za Ruse je med železnico in cesto, ki sta od Japoncev zasedeni.

Iz Petrograda so več listom sporočili, da je general Kuropatkin brzjavno naprosil carja, naj mu odvzame vrhno poveljništvo, ker se čuti duševno in telesno utrujenega, da bi zamogel še nadalje voditi vrhno poveljništvo. General Suhumlinov je izjavil, da je pripravljen prevzeti vodstvo vojaške operacije v Mandžuriji pod pogojem, da bo imenovan generalisimom veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Nadalje se govori, da bosta v kratkem mobilizirana 21. in 23. armadni zbor.

List „Novoje Vremja“ poroča: Ko so zadnji ruski vojaki zapustili Mukden, je mnogo stotin kitajskih težakov napadlo zalogo rusko-kitajske banke ter jih oplenilo. Ker so Japonci kmalu za odšli ruskimi četami prišli v Mukden, se je posrečilo prijeti mnogo roparjev, ki so bili takoj usmrteni.

Politični pregled.

Državni zbor. — V soboto je poslanska zbornica končala razpravo o prvem čitanju obrtne novele. Govorilo je več poslancev, med njimi tudi poslanec Tambosi, ki je med drugim rekel:

Mi nismo nasprotni obrtni noveli, ali povdarjati moramo, da se mora ob vsotvarjanju novega zakona gledati na to, da se isti izvede ter da mora isti tudi jemati obzir na različnost posameznih narodnosti, na veliko razliko med mestom

in deželo, ter na različno stopinjo omike posameznih krogov prebivalstva. Govornik se naglašal, da je romanski duh nasproten prisilnim društvom ter aploh vsaki prisilni organizaciji. Konečno je povdarjal potrebo, da se obrtni pouk razširi. Izjavil je, da bi ne smelo biti nobenega sodnega okraja brez nadaljevalnih šol, ako se hoče sploh izvesti obrtni red. Za potrebno število takih šol bi danes primanjkovalo učiteljev, ker se tudi za vzgoj učnih moči ni poskrbelo. Za dežele oddaljene od sredine glavnega mesta so potrebne prehodne odredbe. Dokler se iste uvedejo, zamorejo iz novih določb obrtnega reda imeti korist obrtniki na Dunaju in v obmejnih deželah, v oddaljenih deželah je to komaj možno.

Za njim so govorili še drugi poslanci in konečno tudi dva glavna govornika. Dotični zakonski načrt izročil se je potem obrtnemu odseku.

V torek je prišla poslanska zbornica razpravljati o prodlogu posl. Derschatte glede izvolitve odseka, ki naj vzame v pretres naše razmerje do Ogerske. Razprava ni bila končana in se bodo nadaljevala v petkovi seji. V ti seji je min. preds. baron Gautsch predstavil zbornici novega domobranskega ministra. FZM. Schönhaicha.

Trgovinske pogodbe z Rusijo in Balkanom. — Carinski odsek je imel minule dni več sej, v katerih se je posvetoval o novih trgovinskih pogodbah z Rusijo, Rumunijo, Bolgarijo, Srbijo in Turčijo. — Kakor je znano iz dotičnih strokovnjaških poročil g. Povšeta, je nova trgovinska pogodba med Nemčijo in našo državo za naše poljedelstvo mnogo neugodnejša od prejšnje. Osobito nove določbe glede uvoza naše živine: Nemčijo so oostrejšje in neugodnejše. Z ozirom na razne kužne bolezni more Nemčija vsak čas zapreti svoje meje izvozu naše živine. To bi bil hud udarec za avstrijske živinorejce. Te kužne bolezni pa zaneske k nam vedinoma živina iz Rusije in z Balkana. Zato zahtevajo osobito nemški agrarci, da naša država povsem zapre mejo ruski in balkanski živini. Z izključno agrarskega stališča jim moramo pritrčiti. Čim manj pride čez mejo k nam tuje živine, tem višje so cene domače živine. Toda politični oziri, pa tudi oziri na konsumente govore proti predlogu poslancu Peške, ki hoče našo državo obdati s kitajskim zidom. Tako bi tudi naši industriji zaprli vsako pot na Balkan, osobito v Srbijo. Po daljši razpravi je bil z 20 proti 5 glasovom odklonjen predlog poslancu Peške, ki zahteva, naj naša država z Rusijo in balkanskimi državami sploh ne sklene nobene pogodbe glede živinske kuge; z drugimi besedami: Imenovane države ne smejo k nam uvažati živine. Obveljal pa je z 18 proti 7 glasovom predlog poročevalca Garapicha, ki se glasi: Vlada naj pri obravnavi o novih trgovinskih pogodbah z Rusijo in balkanskimi državami strogo varuje domače poljedelstvo, osobito glede živinske kuge; zato se tudi v bodoče iz Rusije, Rumunije, Bolgarije in Turčije ne sme uvažati živina. S Srbijo pa naj vlada sklene le tako pogodbo, ki more vsak čas zapreti mejo srbski živini v slučaju kuge. Tudi glede žita, vina in sadja naj vlada ne dovoli prejšnjih olajšav.

Delavsko zavarovanje. — Poslanec Kaiser bo v drž. zbornici predlagal, naj se izvoli odsek 24 članov, ki bo proučeval zakonski načrt o delavskem zavarovanju.

Peti avstrijski katoliški shod. — Spored za peti avstrijski katol. shod je sedaj določen. V soboto, dne 11. novembra bo otvoritveno zborovanje, kateremu bo sledil slavnostni pozdravni večer. V nedeljo, 12. novembra, bo pri sv. Štefanu slovesno cerkveno opravilo. Dopoldne in popoldne bodo shodi, na katerih bodo obravnavali zlasti šolske in delavske zadeve. V ponedeljek in torek (13. in 14. novembra) so sklepaajoči shodi, zvečer pa slavnostna zborovanja. V sredo, dne 15. novembra bodo zborovanja raznih katoliških zvez in zvečer dvoje slavnostnih zborovanj „Katol. šolskega društva“. Slavnostni večer bo zaključil zborovanje avstrijskih katoličanov.

Papež in italijanska demokracija. — Vse posebnih italijanskih razmer nastajajo v Italiji tudi med katoličani vedno prepri. Zlasti radikalno krilo krščanskih demokratov, v katerem so mladi, burni elementi, kliče zdaj zopet v Bologno k sestanku, na katerem ho-

čejo začeti novo politično akcijo. Ker pa s tem pridejo v nasprotstvo z navodili apostolske stolice, je pisal papež Pij X kardinalu Svampa pismo, v katerem opozarja na cirkular kardinala Merry del Vala na italijanske škofo, v katerem se italijanski katoličani opozarjajo, da ni mogoča katoliška akcija brez edinosti in vodstva škofov. Vstali so takozvani „neodvisni krščanski demokratje“, kateri rušijo disciplino katoličanov in so vstali proti avtoriteti škofov. Papež obsaja te „neodvisne“ demokrate, obžaluje, da so katoliški listi, ki jim dajajo potoho, pozivljajo italijanske katoličane, naj se ne udeležijo shoda v Bologni. Slednjič izraža papež upanje, da se nepokorni „neodvisni“ demokratje povrnejo v pravo krščansko demokracijo.

Alžirski nadškof o ločitvi cerkve od države na Francoskem. — Alžirski nadškof Oury, ki je bil nedavno v Rimu, je izdal z ozirom na nameravano ločitev cerkve od države pastirski list. Med drugim piše vernikom: Nasproti nezupanju in sovražstvu bo naš najboljši odgovor mirno in požrtvovalno delo za skupnost. V Rimu žele, da ostanemo mili in ponižni ter se naj izogibamo pritožb in razporov.

Framasonske želje „Liga za človeške pravice“ na Francoskem hoče, da bo v zakonu o ločitvi cerkve od države tudi določilo, naj se prepove cerkveno zvonjenje. Vložila je tozadevno peticijo.

Dopisi.

Iz Nabrežine. — Ker „Rdeči prapor“ najbrže ne priobči poslanega mu popravka, prosim, da ga pa Vi objavite. Popravek, ki je bil poslan „Rdečemu praporju“, slove tako-le:

Slavnemu uredništvu „Delavec — Rdeči prapor“ v Trstu.

Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona, zahtevam, z ozirom na poročilo, objavljeno pod zaglavjem „Shod pri Sv. Križu“ v št. 7. z dne 17. februarja 1905 Vašega lista, da sprejmete v istem roku, na istem mestu in z tistimi črkami nastopni stvarni popravek:

1. Ni res, da „ko se je pa govornik zakonitnega shoda, ki sta ga oba župnika v ponedeljek sklicala in na katerega sta zvalila tudi črne delavce iz Mirnega, dotaknil, sta blagoslovljena gospoda postajala jako nervozna“ in da „ko jim je govornik predbical, da tako vedenje ne dela svecenikom čast in da je lahko priti do zaključka in do opravičenega sumničenja, da sta bila od gospodarjev z namenom, da spravita z neresničnimi trditvami delavce v njih škodo na delo, za to najeta, sta bila oba nuncia tako nestrpna, da smo morali dlje časa čakati, dokler sta se pomirila;“ res je pa, da smo morali dlje časa čakati, ker so — vsled medklica sodruga Frandoliča „Vržite ga (kurata Čargota) skozi okno“ — trezno misleči delavci vsi ogorčeni proti temu reagirali s klici: „Pustite naše duhovnike pri miru, preč s tako svobodo, preč s Kopačem“ in bi prišlo gotovo do rabuke, ako bi ravno oba župnika zborovalcev ne mirila;

2. Ni res, da „tudi nekaj mežnarjev sta seboj privlekla;“ res je pa, da so se vsi navzoči precej ob začetku shoda izkazali s povabili, doposlanimi jim od socialno demokratičnega sklicatelja;

3. Ni res, da „Čargo nam ni ničesar novega povedal kol to, da je o celi stavki slabo ali nič informiran;“ res je pa, da je Čargo dobro informiran o stavki ravno od g. Kopača, ker je pazljivo poslušal njegov govor o „stavki klesarjev v Nabrežini in njenih vzrokih“, kojega je imel na javnem shodu v Nabrežini dne 5. februarja t. l.;

4. Ni res, da „javno se je konstatiralo, da gospod župnik Čargo laže;“ res je pa, da se je javno konstatiralo in g. Kopač je sam potrdil, da dobiva za svoje govore po 5 ali 6 kron;

5. Ni res, da „sploh občuje gospod Čargo mnogo s Favettijem in drugimi gospodarji;“ res je pa, da Čargo občuje z vsakim, s kojim pride v dotiko, bodisi z g. Favettijem ali z g. Kopačem, kadar in kolikorkrat priložnost nanese.

V Nabrežini, 1. srčca 1905.

Angelj Čargo, karat.

Izpod Krna. — (Pust v pasti.)

— V neki prijazni vasi gorskega zatišja zbrali so se nekateri vaški paglavci v

„posvet“. In čunje, „sklenili“ so, naj se dva izmed njih ošemita, in morata obteči vsa vas tako, da jih bode sleherni vaščan videl — vse to seveda proti primernemu plačilu. In res sta se dva ošemila in se podala po vasi. Vsa vaška dečak je bila seveda po konci. Našmeljena sta začela biti v zadregi, da bi ju kdo ne spoznal, in zato sta se začela pomikati za neki grič, otroci pa za njima, seveda v primerni daljavi. Našmeljeni „pust“ je tekel kolikor so ga noge nesle in kolikor so mu pustile teči cape, ki jih je imel na sebi. Ravno tam pa je imel v gostem grmovju neki lovec nastavljen past za divjačino. „Pust“ je ravno tekel preko neke skale. Kar se mu spodsne in hkratu je telebnil kakor dolg in širok v nastavljen past. Past ga je prijala ravno na hrbtni in sicer tako močno, da so mu prebodli željbi vso obleko in prodrli celo do živoga. Past je bila seveda dobro pripeta, in tedaj ni preostajalo našemljonemu „pustu“ drugega, nego klicati na pomoč. Otroci, ki so bili na bližnjem griču, začeli so „pusta“, ki je na vso moč kričal. Tekli so nazaj v vas in povedali vsakemu, ki so ga srečali to, kar so slišali. Ljudje, boječ se, da bi si ne bil „pust“ zlomil nogo, so tekli vsi v strahu „pustu“ na pomoč. A kako so se začudili, ko so našli „pusta“ v — pasti. Marsikateri mu je to privoščil. Da so brili norca iz „pusta“ potem, ko so ga rešili, se razume samo po sebi. Torej „pust“ v — pasti!

Novice.

Na praznik Marijinega Označenja (25. t. m.), ki pride letos na soboto je vsled polajšanja dovoljeno uživati mesnih jedij le opoldne, ne pa tudi zvečer (radi posta). Toliko na znanje vsled izrecne odločbe na merodajnem mestu.

Smrtna kosa. — V četrtek zvečer umrl je v Gorici po kratki, a jako mučni bolezni, sedmošolec Bogomir Cotič, sin pok. veleposestnika gosp. Aleksandra Cotiča iz Cerovega in Pavle roj. Žigon. Bil je to v vsakem pogledu vzgleden dijak. Bil je jako nadarjen, a objednem tudi jako priden, tako da je bil v šoli odličnjak. Prav radi so ga imeli zaradi tega profesorji, a jako ljubili so ga tudi sošolci, in sploh vsi oni, ki so ga poznali. Kazal je sploh, da bi postal, ako bi ga Bog ohranil pri življenju, možak v pravem pomenu besede, kajti dičila ga je poleg drugih čednosti in vrlin tudi jedna najlepših izmed teh, namreč ponižnost. — Pogreb se je vršil v soboto popoldne in je bil jako lep. Poleg dijakov višje gimnazije in gospodov profesorjev, udeležilo se je pogreba tudi vse polno drugih odličnih gospodov in gospa ter mnogo ljudstva. Na mrtvaški voz položenih je bilo več krasnih vencev in tudi za vozom nosili so dijaki vence. Pred hišo žalosti zapeli so mu dijaki ginjaivo pesem „Blagor mu“. Pri Bolkovi vojašnici, mimo katere je šel sprevoč potem, ko so bili cerkovni obradi v stolni cerkvi opravljeni, zapeli so dijaki pesem „Na gomili“. Tam so se mestni udeleženci pogreba razšli, a sprevoč pomikal se je dalje proti Cerovemu, kajti je so prepeljali pokojnikovo truplo, in za sprevočom je šlo mnogo Cerovčanov, ki so prišli k pogrebu v mesto. Blizu Cerovega pa so pričakovali mrtvaški voz trije duhovniki. Pričakovalo ga je tudi vse polno domačega ljudstva ter šola mladih z učiteljskim osebjem. Tudi nekateri dijaki podali so se v Cerovo, da bi v tamošnji cerkvi zapeli jedno žalostinko, a potem nadgrobno na pokopališču v Cerovem, kjer so položili pokojnega truplo k zadnjemu počitku, kjer naj počiva v miru. Bogomirovi duši pa svetila večna luč.

V soboto, dne 11. marca je umrla v Sv. Križu pri Ajdovščini v 34. letu svoje dobe po dolgi in mučni bolezni gospa Marija Medvešček roj. Drašček, soproga tamošnjega nadučitelja, g. Petra Medveščeka. N. p. v m.!

Za „Slovensko slrotiče“: N. N. v spomin obletnice smrti pok. matere 5 K, 1. S. 1 K, Peter Leban, posestnik v Gorici, 10 K, „Slovenska Beseda“ 1 K.

P. n. K. Leske je nabrala v G. jačah 18 K, v Malovšah 5 K 31 v, (v črniški župniji skupaj 106 K 27 v), v Ozeljanu 39 K 22 v, v Št. Mihelu 32 K 90 v (v šempaski župniji skupaj 151 K 89 v), v Batujah in Šelu 55

na Karyskem shod. popolnoma ves razgovor na novo prebrana sončana ~ dnevi in v seji po cel dan daleč

K 19 v, v Anhovem 22 K 86 v, v Ložicah pri Anhovem 16 K, v Gorenjem polju 21 K 48 v (v gorenje-poljskem vikarijatu skupaj 60 K 34 v). Vsem č. gospodom, ki nas podpirajo in sploh vsem dobrotnikom kličemo: Srčna hvala!

Bog stotero plačaj!

Dar. — Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Šolski Dom“ 1 K, katero je darovala družba „Slovenska Beseda“.

Vabilo. — Člani slovenskega narodno-politiškega društva „Sloga“ v Gorici se vabijo k običnemu zboru, ki bo v četrtek 30. marca ob 10^{1/2} uri predpoludne v prostorih „Goriške zveze“ (ulica Vetturini, h. št. 9, I. nadstropje) z naslednjim dnevnim redom: 1. predsednikov nagovor in odhorovo letno poročilo; 2. društveni letni račun; 3. morebitni predlogi; 4. volitev društvenega odbora. Kar ima priti na dnevni red po nasvetu družnikov, mora se pisмено poslati ali nstmeno sporočiti predsedniku vsaj osem dni pred običnim zborom. V Gorici, 14. marca 1905. Dr. A. Gregorčič, predsednik.

Za „Lažnjivega kljukeca!“ — „Slovenec“ od sobote piše: Mi smo zadnjo soboto mirno pojasnili, za kaj se gre pri izboljšanju duhovskih plač in zlasti poudarjali, kako majhno pokojnino imajo duhovniki. „Narod“ je na to odgovoril: „Slovenec“ je — nesramno zavijal. Pisal je tako, kakor bi imeli župniki vsega skupaj le 1000 gl. dohodkov, kaplani pa le 600 gl. Toda toliko dobe ti duhovniki od države le priboljška k svojim rednim dohodkom. Redni dohodki so bera in vsakovrstne takse za maše, poroke, pogrebe.“ — Čudno se nam zdi, da ni vzel „Narod“ večjih števil. Če že laže, potem je en tisoč več ali manj vseeno. Zakaj ne reče, da imajo župniki po 10.000, kaplani pa po 5.000 priboljška? Poglejmo, kako je v resnici. Za kranjsko deželo je n. pr. določeno za župnika brez kaplana 600 gl., za župnika s kaplanom 700 gl. in za kaplana 300 gl. letnih dohodkov. Ko nastopi župnik faro, mora vladi predložiti izkaz svojih dohodkov in mora navesti v njem donesek iz zemljišča, bera, znesek za takse pri porokah itd. Če ti njegovi dohodki ne znesejo 600 oziroma 700 gl., potem dobi od države, kar manjka. To je tisti priboljšek in še tega priboljška ne plačuje država vsega iz svojega, marveč iz verskega zaklada t. j. iz dohodkov tistih posestev, ki jih je cesar Jožef II. vzel cerkvi, ko je odpravil razne samostane itd. Šele kadar zmanjka teh dohodkov, doplača država. Neovržena resnica je, da danes veliko število duhovstva ob najskromnejšem življenju komaj, komaj izhaja. Vkljub temu pa mi nismo nikoli spravljali duhovskih plač na dnevni red. Spravili so jih drugi in v državnem zboru podpirajo to zadevo tudi liberalni Nemci in liberalni Mladočehi. Mi bi najraje videli, da bi se razmere tako izpremenile, da bi duhovnik od države ne bil ne v plači, ne v izvrševanju svoje službe odvisen. Država naj vrne cerkvi, kar ji je vzela; potem bo cerkev sama uredila to vprašanje. Naj bodo razmere take ali drugačne, eno je gotovo: „Narod“ in njegova garda bo preganjala cerkev, lagala in napadala duhovstvo, dokler bo kaj sape v nji, dokler se v svojih lažeh in v lastnem hlatu ne zaduši. — To, kar velja „Narodu“, velja tudi „Soči“.

V Podgori je bila pustno nedeljo lepa in mična veselica. Napravila jo je dekliška Marijina družba. „Dve sestre“ in „Naša dekleta sti vzbudili mnogo smeha; imata pa mnogo lepih naukov. Tako je prav. Pri veselicah naj se ljudstvo tudi uči in ne samo zabava. Petje, posebno pa šaljive pesmi „Moda prismođa“ Vodopivčeva in Lebanova „Kislica sladka“ so mnogoštevilnemu občinstvu zelo dopadle. Skoro vse pesmi so morale dekleta ponoviti. — Za šaljivo srečkanje s celo vrsto dobitkov se je vse zanimalo. Prodalo se je mnogo srečk. Veselice se je udeležilo mnogo domačega ljudstva posebno mladine. Tudi gospoda z grada je prišla. Vidi se, da dekleta Marijine družbe prav pridno napredujejo v petju in igri. Čast učiteljstvu, katero se tudi z odraslo mladino zunaj šole tako neumorno trudi za pravo krščansko narodno omiko in zabavo.

Tatvina v cerkvi. — V noči od sobote na nedeljo ulomili so neznani lopovi vrata sakristije cerkve sv. Ivana v Gorici. Odnegli so le nekaj kron iz neke pušice.

Vojaški nabor. — V pond. se je vršil vojaški nabor za mesto Gorica.

Potrjenih je bilo v prvem razredu od 89 mladeničev 35; v drugem razredu pa od 51 mladeničev 6.

V torek so prišli na vrsto mladeniči tretjega nabornega razreda. Bilo jih je 22. Od teh je bilo potrjenih pet. Tajcev je bilo iz vseh treh nabornih razredov 51. Potrjenih je bilo 23.

Včeraj so bili na naboru mladeniči iz St. Petra, Renč, Grgarja in Opatjesela. Predstavilo se je naborni komisiji iz omenjenih občin 160 mladeničev, od katerih je bilo potrjenih 72.

Izpred sodišča. — Te dni zagovarjati se je moral pred tukajšnjim kazenskim sodiščem France Peternel z Grahovega. Obtožen je bil goljufije. Našel je namreč 160 K, katere je izgubil Jožef Krivec, ko je bil pijan, a mu jih ni vrnil, marveč jih je zapravil. Peternel France je bil obsojen na pet mesecev ječe.

Na sedem mesecev ječe je bil obsojen Miha Turel iz Mirna zaradi javnega nasilstva, ker se je zoperstavljal občinskemu stražarju, ko je slednji hotel razgnati neke razgrajče.

V Ušniku, v neki vasi na Tolminskem, izrekli so ljudje hiši krčmarja Rušiča „hudičeva hiša“. Nekega dne so šli mimo te hiše Matevž Kenda, neki Mrakič in Ana Šuler. Eden izmed njih je vprašal ostala dva, ne pravijo li ti hiši „hudičeva hiša“? To je slišal Rušičev sin, ki je stal na pragu hiše. Planil je na omenjene tri ter jih tudi prav dobro pretepel s polenom. Zaradi tega se je moral zagovarjati pred tuk. okrožnim kot kazenskim sodiščem, ki ga je obsodilo na 7-mesečno ječo, poostreno z jednim trdim ležiščem vsaki mesec.

Potrjena razsodba. — Najvišji sodni kot kasacijski dvor na Dunaju je odbil pritožbo ničnosti, katero je ušlo tukajšnje državno pravdnitvo proti razsodbi tukajšnjega porotnega sodišča, s katero je bila na podlagi pravoreka porotnikov oproščena bivša poštna upraviteljica v Renčah, Ivana Stanonik, obtožbe zaradi uradnega poneverjenja.

Zadruga kamnarjev v Nabrežini. — Kakor se poroča iz Nabrežine, je prodala tvrdka Hans Wildi, lastnica kamnoloma „Cava romana“ in onega na Repentabru, ta dva kamnoloma zadrugi kamnarjev v Nabrežini za 275.000 kron, kateri znesek se ima izplačati v šestih letnih obrokih. Kakor pravijo, štela bo ta zadruga nad 1000 delavcev kamnarjev. Vsak delavec pustil bo vsakih 14 dni po 2 kroni v blagajni tako, da se nabere koncem leta po 48.000 kron, katera svota bo služila kot odplačilo kupnine.

Vabilo k veselici, katero priredi „Marijina dekliška družba v Ročinju“ dne 19. marca 1905 ob 3. uri popoldne v prostorih g. Mart. Gerbec. Vpored: 1. Petje; 2. „Lurška pastirica“, igrokaz v 5. dejanjih; 3. Petje; 4. „Zakonska sreča“, prizor; 5. Petje. Vstopnina 40 vin., sedeži 40 vin. Preplačila se hvaložno sprejmejo v društvene namene. K obilni udeležbi uljudno vabi V o d s t v o.

Hranilnica in posojilnica v Biljah bo imela svoj redni občni zbor dne 2. aprila t. l. ob 3. uri pop. v pritličju kaplanije v Biljah z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruge l. 1904; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1904; 3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika; 4. Razni predlogi.

Kmetijsko društvo v Biljah, registrovana zadruga z omenjenim poročtvom bo imelo dne 2. aprila t. l. ob 4. uri pop. v pritličju kaplanije v Biljah svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruge l. 1904; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1904; 3. Sklepanje o razdružbi in likvidaciji zadruge. — Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, bo ob 3^{1/2} uri pop. v istem prostoru z istim dnevnim redom, drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne oziraje se na število navzočih.

Državna podpora za olajšavo bede na Primorskem. — Od onih 15 milijonov državne podpore, katere je državni zbor pred kratkim dovolil za olajšavo bede, provzročene raznim dežlam po lanski hudi suši in po drugih elementarnih nezgodah, nakazala je centralna vlada tržaškemu namestništvu 400.000 kron.

Jadranska banka v Trstu. — Ta za naše dežele, zlasti pa za Trst velevažni zavod, se v kratkem ustanovi. V pripravljalnem odboru so gg.: trgovec Gjuro Vuković, začasni predsednik; Ante vit.

Vuković državni poslanec; Ante Bogdanović, trgovec; dr. Rad. Kvekić, državni poslanec; dr. M. Pretner, odvetnik; dr. Otokar Rybář, odvetnik; Josip Ulčakar, tajnik „Tržaške posojilnice“, in dr. Gust. Gregorin, odvetnik. Po prvilih je potrebna osnovna glavica 2.000.090 K. Prva emisija bo znašala 500.000 K. Poslovalo se bo v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku. Banka bo opravljala, popolnoma vse moderne bančne posle. Pravila je sestavil dr. G. Gregorin.

Smrtna obsodba proti Antonu Frenotu potrjena. — Kasacijsko sodišče je zavrglo pritožbo ničnosti Antona Freno, ki je bil obsojen na smrt radi zločina umora izvršenega na redarju Jakobu Negode v Trstu.

Nova vojna ladija. — Dne 21. maja t. l. spustili bodo v ladjedelnici pri Sv. Marku v Trstu v morje novo vojno ladijo, ki se bo imenovala „Nadvojvoda Ferdinand Maksimiljan“. Kumovala bo nadvojvodinja Marija Josipina, soproga nadvojvode Otona.

Nove utrdbe v Pulju. — Listi poročajo, da se prične v kratkem z delom novih utrdb. Uhoč v puljsko luko bo mogoč samo od jedne strani. Stroški za te utrdbe bodo znašali šest milijonov kron.

V Šturiji na Vipavskem je dne 9. t. m. pri občinskih volitvah popolnoma mirno prodrla katoliško-narodna stranka. Nasprotnikov ni bilo blizu.

Nasledek pustne veselice. — Iz Cerknice pišejo: Andr. Meden se je dobro zabaval preteklo nedeljo v neki gostilni na Rakeku pri pustnem plesu. Ko se je drugo jutro vračal domov, je moral iti takoj na delo v parno žago Franceta Žagarja na Rakeku. Njegova zaspanost in vinjenost sta bili krivi, da mu je odrezalo kazalec in pol palca.

V Afriki prijeta štajerska roparja. — Franc Wruss iz Svičine pri Mariboru in Franc Cvetko iz Kamenščaka pri Ljutomeru, brezposelna delavca, sta 14. dec. l. l. počakala nekega mladega posestnika pri Hartbergu, ki je šel z večjim zneskom denarja na semenj. Zgrabila sta ga ter ga davila toliko časa, da je bil mrtev, potem sta ga zavela v gozd, mu pobrala denar, uro in čevlje ter zbežala. Po daljšem zasledovanju se je zvedelo, da sta dan pred ropom taka moža prenočevala v sosednjem okraju pri nekem posestniku, ki si je ogledal njuni poselski knjižici ter si tudi imeni zapomnil. Roparja sta zvedela, da ju orožniki iščejo, zato sta ju popihala v Gradec, od tam z železnico do meje, potem peš preko Bavorske do Nancyja, kjer jima je pošel denar. Ponudila sta se francoski oblasti za vojaka, bila sta sprejeta v legijo tujcev ter so ju poslali v Afriko. Francoska služba pa jima ni ugajala, zato sta pisala nekemu znanecu na Štajersko po denar, da zbežita od vojakov ter se vrneta domov. Prijatelj pa je pismo izročil orožnikom in diplomatičnim potom se je kmalu doseglo, da je Francija zločinca izročila Avstriji. Te dni sta že sedela pred graškimi porotniki ter je dobil Wruss 12 let, Cvetko pa 8 let ječe.

Sneg v marcu. — Na Sveti Gori pri Litiji je na predpustno nedeljo padlo nad en meter snega.

Dr. Lueger bo tekoči teden pri sv. očetu v avdienci.

Na plesišču zaboden. — Neka ženska maska je na nekem plesu v Budimpešti obrnila občno pozornost nase. Obdana od mnogih občudovalcev se je ženska maska razkrinkala in presenečeni gospodje so spoznali, da je bila maska mizarski pomočnik Janez Antal. To je tri plesalce tako razkačilo, da so ga zaklali.

Koliko časa naj spe otroci? — Iz izveštja komisije, ki je pregledala švedske šole, je razvidno, da otroci, ki niso spali, kakor zahteva zdravje, trpe za 25% odstotkov več na raznih boleznih nego drugi. Povprečno treba da spe otroci: pod 4 leti do 12 ur na noč, od 4. do 7. leta po 11 ur, od 7. do 12. leta po 10 ur, od 12. do 14. leta po 9 ur in od 14. do 16. leta po 8 ur na noč.

Miljonar, reven umrl. — V New Yorku je umrl bogat a skop starec 76 let, ki je vse svoje premoženje 8.000.000 kron razdelil pred smrtjo med svoje sorodnike. Dejal je, da si je vsako leto svojega življenja kaj prihranil, tudi takrat, ko je zaslužil na teden le 24 K. Pred časom je razdelil med pet otrok svoje

sestre 4.000.000 K. „Spravil sem denar počasi skupaj ter ga hitro dal. Potem sem pa počakal, kako bodo z denarjem ravnali“. Kakor se vidi, so sorodniki z denarjem dobro ravnali, ker jim je dal pred smrtjo še 4.000.000 K. Dejal je, da hoče reven umreti. Svoje premoženje si je pridobil pri kupčiji z žitom in živino. Akoravno pa je bil tako radodaren napram sorodnikom, se je vendar pulil za vsak krajcar s kočijaži na cesti ter je stanoval v cenениh gostilnah.

Kmet — učenjak. — Prava posebnost je nek kmet po imenu Frid. Theil v Ravdi pri Arzenbergu na saksoskem Altenburgu. Navzlic poljskemu delu preostalo je možu še vedno toliko časa, da se je naučil sedem jezikov. Mož ima pač izvrstno nadarjenost za jezike, ker si je prisvojil kot samouk iz knjig grščino, hebrejščino, klinopis, sanskrit, hijeroglifiški jezik in arabščino in to z najboljšim uspehom. Star je 71 let in pred nekaj dnevi se je spravil tudi na angleščino. Tako se je povspel do učenjstva v jezikih Trombetti, profesor semitskih jezikov v Bolgini, dasiravno je bil prej le brivski pomočnik.

Dva milijona za katoliško vseučilišče. — Katoliško vseučiliško društvo je dosedaj darovalo dva milijona kron za katoliško vseučilišče v Solnogradu — in sicer vse iz prostovoljnih doneskov. Zadnjih pet let je nabralo en milijon in ravno toliko, preteklih petnajstih letih.

Roparski umor se je zopet izvršil na Dunaju. Umorjeno so našli 59 let staro mizarjevo soprogo Leopoldino Reiter. Morilec ji je vzel 278 K, katere je malo prej dobila od svojega moža.

Mlada roparska morilka. — V Libercah je porotno sodišče obsodilo 16letno tovarniško delavko Mari Hradec v 12letno ječo, ker je zapavila in oropala prostitutko Divok, pri kateri je stanovala.

Sedem vojakov je vrgel v morje. — Iz Melille se poroča, da je Regia zašil sedem sultanovih vojakov, ki so izvršili neki zločin, v žaklje, ter jih vrgel v morje.

Požar v New-Yorku. — Mnogo oseb zgorelo. — V neki hiši na cesti Allen v vztočnem delu mesta je nastal požar, pri čemer je zgorelo mnogo oseb. 19 mrličev so že našli, mnogo oseb še pogrešajo. 12 oseb je bilo poškodovanih, med temi tri smrtno nevarno. Žrtve so večinoma poljski židje.

Kako bo izgledal ruski parlament? — O tem vprašanju je priobčil petrograjski list „Novo Vreme“ zanimiv članek. — List zatira da je sklicanje „zemskega sabora“ v principu določena stvar. Kako da bo ta bodoči ruski parlament izgledal, to da je odvisno še od cele vrste predvprašanj, ki niso še rešene. V tem oziru je premagati prav znatnih težav. V parlamentu, kjer bo zastopana vsa Rusija, se pokaže še ostreje vprašanje o narodnosti, nego pa v Avstriji. Tukaj se bodo nahajale: poljska, finska, litavska, maloruska, armenska, tatarska, gruzinska, židovska, sibirski, baltiška in letiška stranka. Rusija šteje 140 milijonov ljudi in če pride na vsakih 100.000 duš po en poslanec, tedaj bi obstojal ruski parlament iz 1400 poslancev. Da bo mogel biti v ruskem parlamentu jezik zbornice le ruski jezik in da se bodo vsi govorniki morali posluževati le ruskega jezika, je umevno samo ob sebi. V tem pogledu nimajo neruske narodnosti pričakovati nikakih koncesij.

Zvita tatica. — V Sarajevu je zmanjkalo trgovcu Racherju mnogo denara in zlatnine. Zastonj je policija zasledovala tatu. Pred nekaj dnevi pa je hišna neka Františka Bjelaj iz Galicije odpovedala službo, češ, da se hoče vrniti v svojo domovino. To je naznanila tudi anagrafičnemu mestnemu uradu. Vsled tega je Bjelaj obrnila nase pozornost policije, ki jo je tudi v resnici počakala na železniški postaji, ko se je imela odpelati iz Sarajeva. Začeli so jo preiskovati, a našli niso ničesar pri njej. Imela pa je pri sebi hleb kruha, ki ji je imel služiti za polnico. Hkratu šine nekemu redarju v glavo misel, kaj, ko bi ne tičalo v hlebu še kaj drugega nego samo pečeno testo. Prerezali so hleb in v resnici našli so v njem polno denara in zlatnine. Da so jo aretirali, tega ni treba še posebej povedati.

Listnica upravnitva: Nekdo iz Biljane je poslal upravnitvu 9. marca po poštni nakaznici 3 K brez podpisa. Pošiljatelj naj se oglasi!

Za pomladni in letni čas
so došle krasne novosti - -
- - - raznovrstnega blaga.

Uzorci najnoveje izbere
se pošiljajo na zahtevo
brezplačno in franko.
Postrežba strogo po-
štena. - Cene stalne.

„Krojaška zadruga“
v Gorici, v Gosposki ulici.

Izjava.

V slučaju, da podpisani bi bil zares
tako dolžil, izjavlja, da ne more obdolžiti
g. Jan. Perica, župana v Doberdolu,
da je on po krivem prisegel.
J. Predovnik, v Ronkih.

DEČKA ki je z dobrim
vsepehom končal
ljudsko šolo in se
želi izučiti - - -
urarske obrti, sprejme
J. Šuligoj, urar v Gorici, Gosposka
ulica, hišna številka 25.

Tržne cene.

Za 100 kg.	
Kava: Ceylon . . .	K 294— do 300—
„ Portorico . . .	„ 260— „ 280—
„ Santos . . .	„ 200— „ 230—
Slakdor . . .	„ 86— „ 90—
Otrobi debele . . .	„ 1250 „ 1450
„ drobne . . .	„ 1160 „ 1350
Petrolij v sodu . . .	„ 42— „ 48—
„ zaboju . . .	„ 13— „ 1350
Moka ogerska:	
št. 0 K 33— št. 1 K 32— št. 2 K 31—	
„ 3 „ 3040, „ 4 „ 2980, „ 5 „ 2920	
št. 6 K 2820.	

Loterijske številke.

11. marca.	
Dunaj	75 6 10 79 62
Gradec	22 62 34 56 40

Rojaki!
kupujte narodni kolek!

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Rašela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niraberškega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadike in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih
in trgih ter na deželi.

Viktor Toffoli

v Gorici, via Trento št. 20

(na stari pošti)

velika zaloga oljkega olja
iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . .	kr. 32	Korfu . . .	kr. 60
„ fino . . .	„ 36	Bari . . .	„ 60
„ finejšje . . .	„ 40	Lucca . . .	„ 70
„ boljše . . .	„ 44	Nizza . . .	„ 80
dalmatinsko . . .	„ 48	Najfinejšje . . .	gl. 1
istrijsko . . .	„ 56		

Priporočam č. duhovščini in cerkve-
nim oskrbništvom.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 25,
v Gorici,

priporočam častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo
Santos, Sandomingo, Java, Ceylon, Por-
toriko i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo,
Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej
v zaboju. Slakdor razne vrste. Moka št.
0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče
prve in druge vrste, namreč od 1/8 kila
in ob enega funta. Testenine iz tvornice
Znideršič & Valenčič v li. Bistrici. Žve-
plenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka
iz Majdičevega mlina v Kranju in z
Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici,

v ulici Morelljevi hiš. št. 12.

Prodaja cerkv. orodja, že izgo-
tovljena v posrebrnenih in poslače-
nih kovinah po **znižanih cenah.**

Izvršujejo se vsa-
kovrstna dela, bodi
iz dragocenih ali
nedragocenih kovin,
bodisi v urezanem ali
neurezanem slogu in
to za cerkve kakor
za zasebno rabo. Popravljajo
in prenavljajo se
cerkv. orodja, po-
zlačujejo in po-
srebrujejo se v
ognju pod vod-
stvom večšega in
izurjenega delovodje. V trgovini se iz-
dobljuje vsakovrstne črke in napisi. Na
željo pošlje tudi cenike s podobami.

Vse po najnižjih cenah.

Vse pošiljatve se pošiljajo franko.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

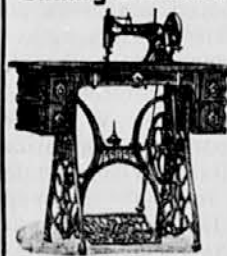
Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da
zgine v
kratkem času omotica in ži-
votna lenost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Saunig & Deklea

ulica Municipio št. 1,
Gorica.

Velika tovarniška
zaloga šivalnih stro-
jev kakor za šivilje,
krojače, čevljarje, in
tudi za umetno veza-
nje (rekaniranje). V
zalogi se tudi naha-
jajo angleška dvoko-
lesa „Helical Pre-
mier“ in slamorezni
stroji, samokresi in
razne puške, lastna
meh. popravilnica.
Glavno zastopstvo za
Primorsko: Centrifug
„Westfalia“.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in poselne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično poništvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapacarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo
sobno opravo, na katero se še
posebej opozarja p. n. občinstvo!

Ivan Bednařik

priporočam svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja
jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

n v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlino
izvršuje naročila vsakovrstnega peciva
tudi najfinejšega, za nove maše in godove
kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in na-
tančno po želji gospodov naročnikov. —
Priporočam se za nje svojim rojakom v
mestu in na deželi najljubšeje.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban,

Gorica,

Magistratna ulica šte. 8.

Priporočam preč. duhov-
ščini svojo delavnico cer-
kvenega orodja in cerkve-
nih posod, svečnikov itd.,
vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih
cenah. Popravlja in pre-
navlja stare reči.
Blago se razpošilja franko.

And. Fajt,

pekovski mojster, Gorica,
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna
hiša), in podružnica št. 20.

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejšega, kakor za
nove maše in godove, kolače za
birmance in poroke itd. Vsa naro-
čila izvršuje točno in natančno po
želji naročnikov. Ima in prodaja
različne moke, fina peciva, fina
vina in likerje po zmerni ceni. Za
Veliko noč posebno goriško pinco
in potice itd.

Sprejema

hranilne vloge
katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdržene obrestipripi-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila

u dom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

s glavnimi in opravi-
lnimi deleži. Glavni de-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvorja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj
pa do 1. ure popoldne.